

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Δικαστικές Διαδικασίες](#) > [Κανονισμός Για Την Ψηφιοποίηση — Κοινοποιήσεις Των Κρατών Μελών](#) > [Czechia](#)

Κανονισμός για την ψηφιοποίηση — κοινοποιήσεις των κρατών μελών

Περιεχόμενο που παρέχεται από Τσεχία

Τσεχία

Η σελίδα αυτή περιέχει πληροφορίες σχετικά με τις κοινοποιήσεις που έχουν πραγματοποιήσει τα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2023/2844.

1. Εθνικές πύλες ΤΠ για την επικοινωνία με δικαστήρια ή άλλες αρχές

Η Τσεχική Δημοκρατία δεν διαθέτει επί του παρόντος διαδικτυακή πύλη πληροφοριών με σκοπό τη συμμετοχή σε δικαστικές διαδικασίες και την ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ των φυσικών και των νομικών προσώπων και των αρμόδιων εθνικών δικαστικών φορέων με καθήκοντα που αντιστοιχούν στο ευρωπαϊκό σημείο ηλεκτρονικής πρόσβασης που αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2023/2844 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

2. Εθνική νομοθεσία για τις βιντεοδιασκέψεις σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

Οι κανόνες που διέπουν τη χρήση της βιντεοδιάσκεψης είναι οι ίδιοι για τις αστικές και τις εμπορικές υποθέσεις και περιλαμβάνονται στο άρθρο 102α του κώδικα πολιτικής δικονομίας (νόμος αριθ. 99/1963, όπως τροποποιήθηκε). Το δικαστήριο μπορεί να χρησιμοποιήσει τη βιντεοδιάσκεψη για να δώσει τη δυνατότητα, για παράδειγμα, σε συμμετέχοντα να συμμετάσχει στη διαδικασία ή για να εξετάσει μάρτυρα ή πραγματογνώμονα, ή για διερμηνεία.

Το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει τη χρήση βιντεοδιάσκεψης κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε από τους συμμετέχοντες, αλλά μπορεί επίσης να αποφασίσει να το πράξει αυτό με δική του πρωτοβουλία, εφόσον το κρίνει σκόπιμο· στις περιπτώσεις αυτές δεν απαιτείται η συγκατάθεση των συμμετεχόντων στη χρήση βιντεοδιάσκεψης. Η πράξη δεν περιλαμβάνει ειδική διαδικασία για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με το αν ένας συμμετέχων θα συμμετάσχει στη διαδικασία μέσω βιντεοδιάσκεψης. Ωστόσο, το δικαστήριο μπορεί να παράσχει στους συμμετέχοντες τη δυνατότητα να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τη δυνατότητα αυτήν, καθώς και να τους παράσχει κατάλληλη δικαστική προθεσμία για να το πράξουν.

Η συμμετοχή σε διαδικασία μέσω βιντεοδιάσκεψης παρέχεται μέσω εξ αποστάσεως πρόσβασης. Η πράξη δεν θέτει κανέναν περιορισμό όσον αφορά τον τόπο από τον οποίο ο συμμετέχων μπορεί να συνδεθεί εξ αποστάσεως με τη διαδικασία. Η μόνη προϋπόθεση είναι ότι, κατά τη διάρκεια της βιντεοδιάσκεψης, το δικαστήριο πρέπει να είναι σε θέση να εξακριβώσει την ταυτότητα κάθε συμμετέχοντος που δεν παρίσταται αυτοπροσώπως στην αίθουσα του δικαστηρίου, και πρέπει να διασφαλίζεται ότι το πρόσωπο που εξετάζεται εξ αποστάσεως δεν υπόκειται σε αθέμιτη επιρροή.

Η πράξη απαιτεί την οπτικοακουστική εγγραφή της διαδικασίας που διεξάγεται μέσω βιντεοδιάσκεψης. Επιπλέον, το δικαστήριο μπορεί να συντάξει γραπτά πρακτικά. Η καταγραφή αποτελεί μέρος της δικογραφίας. Μπορεί να αναπαραχθεί ή να αντιγραφεί με τους ίδιους όρους που ισχύουν για την πρόσβαση στη δικογραφία (άρθρο 44 παράγραφος 4 του κώδικα πολιτικής δικονομίας). Ωστόσο, η πρόσβαση στη δικογραφία περιορίζεται στους δικαστικούς λειτουργούς και στους συμμετέχοντες στη διαδικασία, καθώς και στους εκπροσώπους τους.

Άλλα πρόσωπα μπορούν να υποβάλουν αίτηση στο δικαστήριο προκειμένου να έχουν πρόσβαση στη δικογραφία. Αυτό επιτρέπεται μόνο εάν έχουν έννομο συμφέρον να έχουν πρόσβαση στη δικογραφία ή εάν συντρέχουν άλλοι σοβαροί λόγοι. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης έχει δημιουργήσει μια ενιαία εγκατάσταση αποθήκευσης για τις ηχογραφήσεις και τις βιντεοσκοπήσεις, η οποία καθιστά δυνατή την αναπαραγωγή και την αντιγραφή των καταγραφών και με χρονικά περιορισμένη εξ αποστάσεως πρόσβαση, όπου ο σύνδεσμος εξ αποστάσεως πρόσβασης μπορεί να χρησιμοποιείται μόνο από το πρόσωπο στο οποίο αποστέλλεται ο σύνδεσμος, με τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για το πρόσωπο που έχει πρόσβαση στη δικογραφία.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας μέσω βιντεοδιάσκεψης, είναι αναγκαίο να διασφαλίζεται η ορθή λειτουργία της τεχνικής σύνδεσης. Για τον σκοπό αυτόν, το δικαστήριο συνήθως οργανώνει δοκιμαστική σύνδεση πολύ πριν από την προγραμματισμένη ακρόαση (συνήθως λίγες ημέρες νωρίτερα). Εάν παρόλα αυτά προκύψουν προβλήματα σύνδεσης κατά τη διάρκεια της κανονικής ακρόασης, ο συμμετέχων ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που εμπλέκεται στη διαδικαστική πράξη μπορεί να υποβάλει ένσταση για την ποιότητα της ηχογράφησης ή της βιντεοσκοπήσεως.

Τα δικαστήρια χρησιμοποιούν κυρίως εφαρμογές για επιτραπέζιους υπολογιστές, όπως οι Cisco Webex και Real Desktop Presence, για τη διεξαγωγή ακροαματικών διαδικασιών μέσω βιντεοδιάσκεψης. Όσον αφορά το υλισμικό, βασίζονται κυρίως σε σετ (συστήματα) βιντεοδιάσκεψης που έχουν σχεδιαστεί ειδικά για βιντεοδιασκέψεις. Σε αυτά περιλαμβάνονται τα Polycom RealPresence Group 310, 510 και 700, Cisco RoomBar, RoomKit, RoomKit+ και DeskPro.

3. Εθνική νομοθεσία για τις βιντεοδιασκέψεις σε ποινικές υποθέσεις

α) Η χρήση βιντεοδιάσκεψης για ακροαματικές διαδικασίες διέπεται από ορισμένες διατάξεις του νόμου αριθ. 141/1961 σχετικά με τις ποινικές δικαστικές διαδικασίες (στο εξής: κώδικας ποινικής δικονομίας), ιδίως από τα άρθρα 52α και 111α.

Το άρθρο 52α προσδιορίζει τρεις ομάδες λόγων για τη χρήση της βιντεοδιάσκεψης, δηλαδή την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων (εν προκειμένω, ενδεικτικά, η πράξη αναφέρει την ηλικία και την κατάσταση της υγείας), ζητήματα ασφάλειας (για παράδειγμα, ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια των μαρτύρων) και άλλους σημαντικούς λόγους, όπως η σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας και η επιτάχυνση της ποινικής διαδικασίας. Ωστόσο, για να χρησιμοποιηθεί η βιντεοδιάσκεψη, πρέπει να είναι συμβατή με τη φύση της διαδικαστικής πράξης και τεχνικά εφικτή.

Το άρθρο 111α του κώδικα ποινικής δικονομίας προβλέπει περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την ακρόαση των κατηγορουμένων ή άλλων προσώπων μέσω βιντεοδιάσκεψης. Η παράγραφος 2 του εν λόγω άρθρου καθορίζει τον τρόπο εξακρίβωσης της ταυτότητας του εξεταζόμενου προσώπου (για λεπτομέρειες, βλ. κατωτέρω), ενώ η παράγραφος 3 καθορίζει τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται σε περίπτωση εξακρίβωσης της ταυτότητας μυστικού μάρτυρα. Σύμφωνα με το άρθρο 111α παράγραφος 4 του κώδικα ποινικής δικονομίας, πριν από την έναρξη της ακρόασης μέσω βιντεοδιάσκεψης, ο εξεταζόμενος πρέπει να ενημερώνεται για τον τρόπο διεξαγωγής της ακρόασης. Πρέπει επίσης να ενημερώνεται για τη δυνατότητα υποβολής ενστάσεων όσον αφορά την ποιότητα της βιντεοδιάσκεψης. Ενστάσεις για τη χαμηλή ποιότητα των μεταδόσεων βίντεο ή ήχου μπορούν να διατυπώνονται ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της ακρόασης. Δεδομένου ότι η ανάγκη προστασίας όλων των δικαιωμάτων του εξεταζόμενου προσώπου (ιδίως των δικαιωμάτων υπεράσπισης του κατηγορουμένου) ισχύει εξίσου και για τις ακροάσεις μέσω βιντεοδιάσκεψης, είναι αυτονόητο ότι η ακρόαση πρέπει να διακόπτεται εάν η ποιότητα της μετάδοσης είναι κακή ή η μετάδοση έχει διακοπεί πλήρως, εάν η κακή ποιότητα της σύνδεσης εμποδίζει την ομαλή επικοινωνία ή εάν, για παράδειγμα, τα πρόσωπα που συμμετέχουν στην ακρόαση δεν είναι σε θέση να δουν ο ένας το πρόσωπο του άλλου.

Άρθρο 52α

Τεχνικός εξοπλισμός για τη μετάδοση βίντεο και ήχου (στο εξής: εξοπλισμός βιντεοδιάσκεψης) μπορεί να χρησιμοποιείται κατά τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων σε ποινικές διαδικασίες, όταν αυτό είναι αναγκαίο για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων, ιδίως λόγω της ηλικίας ή της κατάστασης της υγείας τους, ή όταν αυτό απαιτείται για λόγους ασφάλειας ή για άλλους σημαντικούς λόγους.

Άρθρο 111α

1) Όταν η ακρόαση του κατηγορουμένου πραγματοποιείται με τη χρήση εξοπλισμού βιντεοδιάσκεψης, ο δικηγόρος του ενημερώνεται για τον χρόνο κατά τον οποίο και τον τόπο στον οποίο κλητεύεται να παραστεί ο κατηγορούμενος. Αν συγκατηγορούμενος, μάρτυρας ή πραγματογνώμονας εξετάζεται κατ' αυτόν τον τρόπο, ο δικηγόρος του κατηγορουμένου ενημερώνεται για τον χρόνο και τον τόπο στον οποίο θα διεξαχθεί η ακρόαση από την αρμόδια αρχή ποινικής δίωξης.

2) Όταν η ακρόαση προσώπου πραγματοποιείται με τη χρήση εξοπλισμού βιντεοδιάσκεψης, η ταυτότητά του επαληθεύεται από υπάλληλο του δικαστηρίου, της εισαγγελίας ή της αστυνομικής αρχής που έχει εξουσιοδοτηθεί προς τούτο από το πρόσωπο που διεξάγει την ακρόαση. Το πρόσωπο που επαληθεύει την ταυτότητα στον τόπο όπου βρίσκεται το υπό εξέταση πρόσωπο μπορεί να είναι υπάλληλος του δικαστηρίου, της εισαγγελίας, της φυλακής ή της αστυνομικής αρχής, με τη συγκατάθεση του προσώπου που διεξάγει την ακρόαση, υπό την προϋπόθεση ότι έχει λάβει σχετική εξουσιοδότηση από τον προεδρεύοντα δικαστή, τον προϊστάμενο εισαγγελέα, τον διευθυντή της φυλακής ή τον προϊστάμενο της αστυνομικής αρχής. Ο υπάλληλος αυτός είναι παρών στον τόπο όπου βρίσκεται το εξεταζόμενο πρόσωπο καθ' όλη τη διάρκεια της ακρόασης.

3) Η ταυτότητα μάρτυρα του οποίου η ταυτότητα είναι απόρρητη και του οποίου η ακρόαση διεξάγεται με τη χρήση εξοπλισμού βιντεοδιάσκεψης επαληθεύεται στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας από τον προεδρεύοντα δικαστή ή από υπάλληλο του δικαστηρίου που είναι επιφορτισμένος με την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών και διορίζεται από τον προεδρεύοντα δικαστή και, κατά την προδικαστική διαδικασία, από υπάλληλο της εισαγγελίας ή της αστυνομικής αρχής που είναι υπεύθυνος για την προστασία διαβαθμισμένων πληροφοριών, ο οποίος διορίζεται από τον προϊστάμενο εισαγγελέα ή τον προϊστάμενο της αστυνομικής αρχής. Ο υπάλληλος αυτός είναι παρών στον τόπο όπου βρίσκεται ο μάρτυρας του οποίου η ταυτότητα είναι απόρρητη καθ' όλη τη διάρκεια της ακρόασης.

4) Η αρχή ποινικής δίωξης που διεξάγει την ακρόαση ενημερώνει το εξεταζόμενο πρόσωπο πριν από την έναρξη της ακρόασης που διεξάγεται με τη χρήση εξοπλισμού βιντεοδιάσκεψης σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής της.

5) Ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της ακρόασης με τη χρήση εξοπλισμού βιντεοδιάσκεψης, το εξεταζόμενο πρόσωπο μπορεί να υποβάλει ενστάσεις όσον αφορά την ποιότητα της μετάδοσης βίντεο ή ήχου.

β) Σύμφωνα με το τσεχικό δίκαιο, η συγκατάθεση για τη διεξαγωγή ακρόασης μέσω βιντεοδιάσκεψης δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη διεξαγωγή της· οι εφαρμοστέοι κανόνες είναι απλώς οι γενικοί κανόνες που διέπουν τις ακρόασεις.

γ) Το Υπουργείο Δικαιοσύνης ήδη εγκατέστησε περίπου 170 συσκευές βιντεοδιάσκεψης από το 2014 έως το 2016, όχι μόνο σε δικαστήρια όλων των βαθμών δικαιοδοσίας, αλλά και σε εισαγγελίες ή φυλακές, στο πλαίσιο του έργου «Εισαγωγή της βιντεοδιάσκεψης στον τομέα της δικαιοσύνης», διασφαλίζοντας έτσι επαρκείς υποδομές βιντεοδιάσκεψης.

δ) Σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 1 του κώδικα ποινικής δικονομίας, στα δικαιώματα του κατηγορουμένου περιλαμβάνεται το δικαίωμα επιλογής δικηγόρου και διαβούλευσης με αυτόν κατά τη διάρκεια των διαδικαστικών πράξεων της αρχής ποινικής δίωξης. Ωστόσο, κατά την ακρόασή του, ο κατηγορούμενος δεν επιτρέπεται να συμβουλευτεί τον δικηγόρο σχετικά με τον τρόπο απάντησης σε ερώτηση που του έχει υποβληθεί. Ο κατηγορούμενος μπορεί να ζητήσει να εξεταστεί παρουσία του δικηγόρου του και επίσης μπορεί να ζητήσει τη συμμετοχή του δικηγόρου του σε άλλες διαδικαστικές πράξεις στο στάδιο της προδικαστικής διαδικασίας. Ακόμα και αν ο κατηγορούμενος κρατείται ή εκτίει στερητική της ελευθερίας ποινή, μπορεί να μιλά με τον δικηγόρο του χωρίς την παρουσία τρίτου.

Άρθρο 33 Δικαιώματα του κατηγορουμένου

1) Ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να διατυπώσει παρατηρήσεις για όλα τα πραγματικά περιστατικά για τα οποία κατηγορείται και για τα αποδεικτικά στοιχεία, αλλά έχει επίσης και το δικαίωμα σιωπής. Μπορεί να καταθέτει πραγματικά περιστατικά και να προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία προς υπεράσπισή του, να καταθέτει αιτήσεις, να υποβάλει αιτήματα και να ασκεί ένδικα μέσα. Έχει το δικαίωμα να επιλέγει δικηγόρο και να επικοινωνεί με αυτόν κατά τη διάρκεια των διαδικαστικών πράξεων τις οποίες διεξάγει η αρχή ποινικής δίωξης. Ωστόσο, κατά την ακρόασή του, δεν μπορεί να συμβουλευτεί τον δικηγόρο σχετικά με τον τρόπο απάντησης σε ερώτηση που του έχει υποβληθεί. Μπορεί να ζητήσει να εξεταστεί παρουσία του δικηγόρου του και επίσης μπορεί να ζητήσει τη συμμετοχή του δικηγόρου του σε άλλες διαδικαστικές πράξεις στο στάδιο της προδικαστικής διαδικασίας (άρθρο 165). Αν κρατείται ή εκτίει στερητική της ελευθερίας ποινή, μπορεί να μιλά

με τον δικηγόρο του χωρίς την παρουσία τρίτου. Τα προαναφερθέντα δικαιώματα ισχύουν για τον κατηγορούμενο ακόμα και αν η δικαιοπρακτική του ικανότητα έχει ανακληθεί ή περιοριστεί.

[...]

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να εκπροσωπείται στην ποινική διαδικασία από πληρεξούσιο (άρθρα 50 και 51 του κώδικα ποινικής δικονομίας), ο οποίος μπορεί να είναι δικηγόρος.

Το απόρρητο των επικοινωνιών μεταξύ δικηγόρου και πελάτη του αποτελεί γενική αρχή που ισχύει και για τις ακροάσεις μέσω βιντεοδιάσκεψης. Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 του νόμου αριθ. 85/1996 σχετικά με το δικηγορικό επάγγελμα, ο δικηγόρος υποχρεούται να τηρεί απόρρητα όλα τα πραγματικά περιστατικά που περιήλθαν σε γνώση του σε σχέση με την παροχή νομικών υπηρεσιών. Το δικηγορικό απόρρητο αποτελεί απαραίτητη βάση για μια σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ του δικηγόρου και του πελάτη.

Ένα σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του νόμου για το δικηγορικό επάγγελμα (έγγραφο της Βουλής των Αντιπροσώπων αριθ. 623) βρίσκεται επί του παρόντος στη νομοθετική διαδικασία (συγκεκριμένα, εν αναμονή της δεύτερης ανάγνωσης στη Βουλή των Αντιπροσώπων του τσεχικού κοινοβουλίου). Ο τροποποιημένος νόμος θα ενισχύσει, μεταξύ άλλων, την προστασία του απορρήτου μεταξύ του πελάτη και του δικηγόρου. Για τον σκοπό αυτόν, πρόκειται να προστεθεί νέο άρθρο 3α στον νόμο για το δικηγορικό επάγγελμα, ως εξής:

1) Οι πληροφορίες που συνιστούν το περιεχόμενο των επικοινωνιών μεταξύ δικηγόρου, ασκούμενου δικηγόρου και άλλων προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 9 στοιχείο α) και πελάτη κατά την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος είναι εμπιστευτικές, όταν το εν λόγω απόρρητο είναι προς το συμφέρον του πελάτη. Ομοίως, οι πληροφορίες που λαμβάνονται ή προκύπτουν κατά τη διάρκεια ή στο άμεσο πλαίσιο της άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος είναι εμπιστευτικές, στο μέτρο που καθιστούν δυνατή τη λήψη πληροφοριών σχετικά με το περιεχόμενο των επικοινωνιών που αναφέρονται στην πρώτη περίοδο ή σχετικά με τις παρεχόμενες νομικές υπηρεσίες, όταν το απόρρητο αυτό είναι προς το συμφέρον του πελάτη.

2) Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και βρίσκονται στην κατοχή προσώπων πλην δικηγόρου, ασκούμενου δικηγόρου ή άλλων προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 21 παράγραφος 9 στοιχείο α) επισημαίνονται ρητώς ώστε να καθίσταται σαφές ότι πρόκειται για εμπιστευτικές πληροφορίες που προστατεύονται από τον εν λόγω νόμο.

3) Οποιοδήποτε πρόσωπο λαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν μπορεί να τις χρησιμοποιήσει καταχρηστικά ή να τις γνωστοποιήσει σε άλλο πρόσωπο χωρίς νόμιμη αιτία ή χωρίς τη συγκατάθεση του προσώπου στο οποίο παρασχέθηκαν οι νομικές υπηρεσίες.

ε) Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ενημερώνονται οι ασκούντες τη γονική μέριμνα ή άλλοι κατάλληλοι ενήλικες σχετικά με την ακρόαση παιδιού μέσω βιντεοδιάσκεψης ή άλλης τεχνολογίας εξ αποστάσεως επικοινωνίας —πώς λαμβάνεται υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού;

Σύμφωνα με το άρθρο 60 του νόμου αριθ. 218/200 σχετικά με την ποινική ευθύνη των ανηλίκων και το δικαστικό σύστημα σε σχέση με τους ανηλίκους και για την τροποποίηση ορισμένων νόμων (στο εξής: νόμος για τη δικαιοσύνη ανηλίκων), ο νόμιμος εκπρόσωπος ή κηδεμόνας του ανηλίκου, ο αρμόδιος φορέας κοινωνικής προστασίας και νομικής προστασίας παιδιών και η Υπηρεσία Αναστολών και Διαμεσολάβησης πρέπει να ενημερώνονται για την κίνηση ποινικής διαδικασίας κατά ανηλίκου χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Σύμφωνα με το άρθρο 43 παράγραφος 1 του νόμου για τη δικαιοσύνη ανηλίκων, ο νόμιμος εκπρόσωπος ή ο κηδεμόνας του ανηλίκου δικαιούται επίσης να εκπροσωπεί τον ανήλικο, και συγκεκριμένα να επιλέγει δικηγόρο, να υποβάλει προτάσεις, καθώς και αιτήσεις και ένδικα μέσα για λογαριασμό του· ο νόμιμος εκπρόσωπος έχει επίσης το δικαίωμα να συμμετέχει σε κάθε διαδικαστική πράξη στην οποία μπορεί να συμμετέχει ο ανήλικος βάσει του νόμου, συμπεριλαμβανομένων, εν προκειμένω, και των ακροάσεων που διεξάγονται μέσω βιντεοδιάσκεψης.

Με απλά λόγια, οι μηχανισμοί αστικού δικαίου διασφαλίζουν ότι ο ασκών τη γονική μέριμνα δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να είναι πρόσωπο το οποίο δεν θα ήταν προς το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού να ειδοποιηθεί σχετικά με την ακρόαση του παιδιού. Εάν οι γονείς δεν ασκούν δεόντως τη γονική μέριμνα, ή εάν έχουν ασκήσει καταχρηστικά ή έχουν αμελήσει σημαντικά τη γονική μέριμνα, η γονική μέριμνα περιορίζεται ή ανακαλείται από το δικαστήριο. Στην περίπτωση αυτήν, οι γονείς δεν είναι οι δικαιούχοι της γονικής μέριμνας. Τη γονική μέριμνα αναλαμβάνει άλλος κατάλληλος ενήλικας (κηδεμόνας), ο οποίος είναι επίσης ο νόμιμος εκπρόσωπος

του παιδιού και, ως εκ τούτου, έχει τα δικαιώματα που αναφέρονται στο άρθρο 43 του νόμου για τη δικαιοσύνη ανηλίκων ή, αντί του νόμιμου εκπροσώπου, τα σχετικά δικαιώματα κατέχει επίτροπος ανηλίκου, ο οποίος είναι άλλος κατάλληλος ενήλικας (αλλά δεν είναι ο νόμιμος εκπρόσωπος, και για τον λόγο αυτόν αναφέρεται χωριστά στο άρθρο 43 παράγραφος 1 του νόμου για τη δικαιοσύνη ανηλίκων).

Το άρθρο 43 παράγραφος 2 διασφαλίζει ότι, σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες κανένας από τους κατάλληλους ενήλικες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν είναι σε θέση να ασκήσει τα εν λόγω δικαιώματα σε μια δεδομένη κατάσταση (για παράδειγμα, λόγω σύγκρουσης συμφερόντων), διορίζεται ειδικός ad hoc κηδεμόνας —ο οποίος συνήθως είναι πρόσωπο που προτείνεται από τον ίδιο τον ανήλικο— για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων.

Άρθρο 43 Νομικός εκπρόσωπος ή επίτροπος ανηλίκου

1) Ο νόμιμος εκπρόσωπος ή ο επίτροπος ανηλίκου δικαιούται να εκπροσωπεί τον ανήλικο, και συγκεκριμένα να επιλέγει δικηγόρο, να υποβάλει προτάσεις, καθώς και αιτήσεις και ένδικα μέσα για λογαριασμό του· ο νόμιμος εκπρόσωπος έχει επίσης το δικαίωμα να συμμετέχει σε κάθε διαδικαστική πράξη στην οποία μπορεί να συμμετέχει ο ανήλικος βάσει του νόμου. Προς όφελος του ανηλίκου, ο νόμιμος εκπρόσωπος ή ο επίτροπος ανηλίκου μπορεί επίσης να ασκήσει τα δικαιώματα αυτά παρά τη βούληση του ανηλίκου. Ο νόμιμος εκπρόσωπος ή ο επίτροπος ανηλίκου έχει επίσης το δικαίωμα να θέτει ερωτήσεις στο εξεταζόμενο πρόσωπο, να έχει πρόσβαση στις δικογραφίες, με εξαίρεση το πρωτόκολλο ψηφοφορίας και τα προσωπικά δεδομένα του μάρτυρα σύμφωνα με το άρθρο 55 παράγραφος 2 του κώδικα ποινικής δικονομίας, να λαμβάνει αποσπάσματα και σημειώσεις από αυτές και να δημιουργεί αντίγραφα των δικογραφιών ή τμημάτων αυτών με δικά του έξοδα. Οι αρχές ποινικής δίωξης που αναφέρονται στον εν λόγω νόμο υποχρεούνται να δίνουν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση οδηγίες στον νόμιμο εκπρόσωπο ή στον επίτροπο ανηλίκου σχετικά με τα δικαιώματα του ανηλίκου· εάν εκλείψουν οι λόγοι διορισμού επιτρόπου ανηλίκου σύμφωνα με την παράγραφο 2, ο νόμιμος εκπρόσωπος ή ο επίτροπος ανηλίκου λαμβάνει οδηγίες σχετικά με τα δικαιώματα του ανηλίκου που μπορούν να ασκηθούν κατά το τρέχον στάδιο της διαδικασίας.

2) Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει κίνδυνος καθυστέρησης και όταν ο νόμιμος εκπρόσωπος ή ο επίτροπος ανηλίκου δεν μπορεί να ασκήσει τα δικαιώματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ή όταν δεν έχει διοριστεί επίτροπος ανηλίκου παρά την ύπαρξη λόγων για τον διορισμό του, ο προεδρεύων δικαστής και, κατά την προδικαστική διαδικασία, ο εισαγγελέας διορίζει επίτροπο ανηλίκου για την άσκηση των δικαιωμάτων του ανηλίκου. Ο προεδρεύων δικαστής ή, κατά την προδικαστική διαδικασία, ο εισαγγελέας διορίζει ως επίτροπο ανηλίκου πρόσωπο που προτείνει ο ανήλικος. Εάν ο ανήλικος δεν προτείνει κάποιον ή προτείνει πρόσωπο για το οποίο υπάρχουν εύλογες ανησυχίες ότι δεν θα προστατεύσει δεόντως τα συμφέροντα του ανηλίκου, ο προεδρεύων δικαστής ή, κατά την προδικαστική διαδικασία, ο εισαγγελέας διορίζει άλλο κατάλληλο πρόσωπο, όπως πρόσωπο του στενού περιβάλλοντός του, υπάλληλο φορέα κοινωνικής και νομικής προστασίας παιδιών ή άλλο πρόσωπο που έχει πείρα στην ανατροφή παιδιών ή δικηγόρο. Πρόσωπο που δεν είναι δικηγόρος μπορεί να διοριστεί επίτροπος ανηλίκου μόνο με τη συγκατάθεσή του. Η απόφαση διορισμού επιτρόπου ανηλίκου κοινοποιείται στο πρόσωπο που έχει διοριστεί και, εάν αυτό δεν αποκλείεται από τη φύση της υπόθεσης, στον ανήλικο. Κατά της απόφασης διορισμού επιτρόπου ανηλίκου μπορεί να ασκηθεί προσφυγή.

Άρθρο 60 Έναρξη ποινικής δίωξης

Ο νόμιμος εκπρόσωπος ή ο επίτροπος ανηλίκου, ο αρμόδιος φορέας κοινωνικής και νομικής προστασίας παιδιών και η Υπηρεσία Αναστολών και Διαμεσολάβησης ενημερώνονται επίσης χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση για την κίνηση ποινικής διαδικασίας κατά του ανηλίκου.

στ) Σύμφωνα με το άρθρο 55α παράγραφος 1 του κώδικα ποινικής δικονομίας, η πραγματοποίηση βιντεοσκοπήσεων και ηχογραφήσεων είναι υποχρεωτική εάν χρησιμοποιείται εξοπλισμός βιντεοδιάσκεψης κατά τη διεξαγωγή διαδικαστικής πράξης στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας. Το γεγονός ότι η ηχογράφηση και/ή η βιντεοσκόπηση της διαδικαστικής πράξης πραγματοποιήθηκε επιπλέον της τήρησης πρακτικών πρέπει να αναφέρεται στα πρακτικά της πράξης αυτής, αναφέροντας, εκτός από τον χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο διεξαγωγής της πράξης, τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν (τι καταγράφηκε, καθώς και η συσκευή καταγραφής και το μέσο που χρησιμοποιήθηκαν για την καταγραφή).

Σύμφωνα με το άρθρο 55α παράγραφος 2 του κώδικα ποινικής δικονομίας, το τεχνικό μέσο καταγραφής πρέπει να επισυνάπτεται στη δικογραφία ή η δικογραφία πρέπει να αναφέρει τον τόπο αποθήκευσης του μέσου. Το μέσο αυτό πρέπει να προσδιορίζεται με τον αριθμό αναφοράς δικογραφίας, το όνομα του εξετασθέντος προσώπου,

τον χρόνο της ακρόασης και κάθε άλλο αναγκαίο στοιχείο και να επισυνάπτεται στη δικογραφία ή να αποθηκεύεται σε ασφαλή χώρο με αναφορά του τόπου αποθήκευσης στη δικογραφία.

Δεδομένου ότι τα μέσα αυτά χρησιμεύουν για την τεκμηρίωση της πορείας της διαδικαστικής πράξης, δεν θα πρέπει να τροποποιούνται με κανέναν τρόπο, όπως με σύντμηση, περικοπή ή συμπλήρωσή τους με συνοδευτικό κείμενο, καθώς αυτό μπορεί να μειώσει την αποδεικτική αξία τους και να αποτελέσει αντικείμενο μεταγενέστερων ενστάσεων από τα μέρη.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι επί του παρόντος το Υπουργείο Δικαιοσύνης εξετάζει παρατηρήσεις σχετικά με τροποποιήσεις της ποινικής νομοθεσίας, οι οποίες, μεταξύ άλλων, θα επηρεάσουν τις διατάξεις του άρθρου 55α του κώδικα ποινικής δικονομίας, προκειμένου να καταστεί πιο ευέλικτη η χρήση της βιντεοδιάσκεψης στις ποινικές διαδικασίες, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την τεχνολογική πρόοδο στον τομέα αυτόν. Η τροποποίηση αυτή αναμένεται να παρουσιαστεί στην κυβέρνηση τις προσεχείς εβδομάδες.

Άρθρο 55α

Χρήση ειδικών μέσων για την καταγραφή των διαδικασιών

1) Εάν είναι αναγκαίο, η πορεία μιας διαδικαστικής πράξης μπορεί επίσης να καταγράφεται με στενογραφημένες σημειώσεις, οι οποίες στη συνέχεια επισυνάπτονται, μαζί με την απομαγνητοφώνηση σε κανονικό κείμενο, στα πρακτικά, ή μέσω ηχογράφησης ή βιντεοσκόπησης, ή με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο μέσο. Όταν χρησιμοποιείται εξοπλισμός βιντεοδιάσκεψης κατά τη διεξαγωγή διαδικαστικής πράξης, πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση ηχογράφηση και βιντεοσκόπηση.

2) Όταν η ηχογράφηση ή η βιντεοσκόπηση διαδικαστικής πράξης πραγματοποιείται επιπλέον των γραπτών πρακτικών, αυτό σημειώνεται στα εν λόγω πρακτικά της πράξης, αναφέροντας, εκτός από τον χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο εκτέλεσης της πράξης και τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν. Το τεχνικό μέσο καταγραφής επισυνάπτεται στη δικογραφία ή η δικογραφία αναφέρει τον τόπο αποθήκευσης του μέσου.

3) Το εξεταζόμενο πρόσωπο έχει το δικαίωμα να υποβάλει ενστάσεις όσον αφορά την ποιότητα της βιντεοσκόπησης και της ηχογράφησης σε οποιοδήποτε σημείο της ακρόασης μέσω βιντεοδιάσκεψης. Οι ενστάσεις μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα, για παράδειγμα, τη διακοπή της ακρόασης εν αναμονή της βελτίωσης της ποιότητας της καταγραφής ή τον τερματισμό της ακρόασης. Σε κάθε περίπτωση, τυχόν ενστάσεις περιλαμβάνονται στα πρακτικά της διαδικαστικής πράξης.

Κατά το στάδιο της προδικασίας, μπορεί να υποβληθεί αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 157α του κώδικα ποινικής δικονομίας για την επανεξέταση των πράξεων αστυνομικής αρχής (δηλαδή, εάν η αστυνομική αρχή δεν ενήργησε σύμφωνα με τον νόμο, οι ενέργειές της μπορούν να προσβληθούν).

Η απόφαση μπορεί να προσβληθεί με ένδικο μέσο, όπως προβλέπεται στα άρθρα 245 επ. του κώδικα ποινικής δικονομίας, με το οποίο το πρόσωπο που έχει το δικαίωμα να ασκήσει το ένδικο μέσο (το οποίο είναι επίσης, στον βαθμό που αρμόζει, ο κατηγορούμενος και ο συμμετέχων) μπορεί επίσης να προσβάλει παράβαση των διατάξεων που αφορούν τη διαδικασία πριν από την έκδοση της απόφασης, εάν η παράβαση αυτή μπορεί να είχε ως αποτέλεσμα εσφαλμένο διατακτικό της απόφασης ή απουσία του. Αν πριν από την έκδοση της απόφασης υπήρξαν ουσιώδη διαδικαστικά ελαττώματα, ιδίως παράβαση των διατάξεων όσον αφορά το δικαίωμα της άμυνας, τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ορθότητα και τη νομιμότητα του υπό εξέταση τμήματος της απόφασης, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο ακυρώνει την απόφαση.

Κάθε απόφαση αστυνομικής αρχής και οι πρωτοβάθμιες αποφάσεις του δικαστηρίου και του εισαγγελέα μπορούν να προσβληθούν με προσφυγή, εφόσον το επιτρέπει ο νόμος. Μια απόφαση μπορεί επίσης να προσβληθεί για παράβαση των διατάξεων σχετικά με τη διαδικασία που προηγήθηκε της απόφασης, όταν η παράβαση αυτή θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα τη μη ορθότητα οποιουδήποτε μέρους του διατακτικού της απόφασης. Προσφυγή μπορεί επίσης να υποβληθεί από πρόσωπο που θίγεται άμεσα από την απόφαση, δηλαδή, σε κατάλληλες περιπτώσεις, και από τον κατηγορούμενο ή τον συμμετέχοντα.

η) Για τη βιντεοδιάσκεψη χρησιμοποιούνται, από τις αρχές του 2024, δύο πλατφόρμες, η Polycom και η Webex.

θ) Εάν το προς εξέταση πρόσωπο δεν κρατείται ή δεν εκτίει στερητική της ελευθερίας ποινή, πρέπει να εμφανιστεί ενώπιον προσυμφωνημένης αρχής ποινικής δίωξης (π.χ. δικαστήριο ή αστυνομικό τμήμα πλησίον της

κατοικίας του), η οποία θα οργανώσει τεχνικά σύνδεση βιντεοδιάσκεψης με την αρχή που διεξάγει την ακροαματική διαδικασία.

Η αρχή ποινικής δίωξης υποχρεούται να ενημερώσει τον δικηγόρο σχετικά με τον τόπο και τον χρόνο της ακροαματικής διαδικασίας, αλλά η γνωστοποίηση του τόπου της ακροαματικής διαδικασίας ποικίλλει ανάλογα με τη δικονομική κατάσταση του εξεταζόμενου προσώπου. Εάν ο κατηγορούμενος πρόκειται να εξεταστεί μέσω βιντεοδιάσκεψης, ο δικηγόρος θα πρέπει να ενημερώνεται για τον τόπο στον οποίο κλητεύθηκε ο κατηγορούμενος. Αντιθέτως, όταν η διαδικαστική πράξη συνίσταται στην ακρόαση μέσω βιντεοδιάσκεψης συγκατηγορουμένου που δεν εκπροσωπείται από τον ειδοποιούμενο δικηγόρο, μάρτυρα ή πραγματογνώμονα, ως τόπος διεξαγωγής της ακρόασης ορίζεται ο τόπος από τον οποίο θα διεξαχθεί η ακρόαση από την αρχή ποινικής δίωξης.

ι) Ναι, η εφαρμογή Beey χρησιμοποιείται για την τηλεφόρτωση ηχογράφησης ή βιντεοσκόπησης και στη συνέχεια για τη μετατροπή τους σε κείμενο. Τα δικαστήρια, οι εισαγγελίες και οι φυλακές έχουν πρόσβαση στην εφαρμογή.

ια) Ο έλεγχος της ταυτότητας του προς εξέταση προσώπου διέπεται από το άρθρο 111α παράγραφος 2 του κώδικα ποινικής δικονομίας (βλ. ανωτέρω για την πλήρη διατύπωση της διάταξης αυτής). Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται στην ακρόαση προσώπου που έχει την ιδιότητα του κατηγορουμένου (υπόπτου, κατηγορουμένου ή καταδικασθέντος), καθώς και άλλων προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των συμμετεχόντων. Όταν η ακρόαση προσώπου διεξάγεται μέσω βιντεοδιάσκεψης, η ταυτότητά του επαληθεύεται από υπάλληλο του δικαστηρίου, της εισαγγελίας ή της αστυνομικής αρχής που έχει εξουσιοδοτηθεί για τον σκοπό αυτόν από το πρόσωπο που διεξάγει την ακρόαση, ανάλογα με το ποια αρχή ποινικής δίωξης διεξάγει την ακρόαση. Σύμφωνα με τη δεύτερη περίοδο της εν λόγω παραγράφου, ο προεδρεύων δικαστής, ο προϊστάμενος εισαγγελέας, ο διευθυντής της φυλακής ή ο προϊστάμενος της αστυνομικής αρχής μπορούν, με τη συγκατάθεση του προσώπου που διεξάγει την ακρόαση, να διορίσουν υπάλληλο του δικαστηρίου, της εισαγγελίας, της φυλακής ή της αστυνομικής αρχής στον τόπο όπου βρίσκεται το προς εξέταση πρόσωπο ως το πρόσωπο που θα επαληθεύσει την ταυτότητα των εξεταζόμενων προσώπων. Ο εν λόγω διορισμένος υπάλληλος πρέπει να είναι παρών στον τόπο όπου βρίσκεται το εξεταζόμενο πρόσωπο καθ' όλη τη διάρκεια της ακρόασης.

ιβ) Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 1 του κώδικα ποινικής δικονομίας, ο κατηγορούμενος έχει το δικαίωμα να ζητήσει την εξέτασή του παρουσία του δικηγόρου του και τη συμμετοχή του δικηγόρου του σε άλλες διαδικαστικές πράξεις στο πλαίσιο της διαδικασίας. Μετά την ολοκλήρωση της αδιάλειπτης κατάθεσης του εξεταζόμενου προσώπου, η αρχή ποινικής δίωξης και, στη συνέχεια, άλλα πρόσωπα μπορούν να υποβάλουν ερωτήσεις στο εξεταζόμενο πρόσωπο προκειμένου να αρθούν τυχόν αντιφάσεις στην κατάθεση, να διευκρινιστούν περαιτέρω τα πραγματικά περιστατικά που έχει καταθέσει ή να συμπληρωθούν πληροφορίες τις οποίες το εξεταζόμενο πρόσωπο δεν ανέφερε το ίδιο στην κατάθεσή του (άρθρο 92 παράγραφος 3 και άρθρο 101 παράγραφος 3 του κώδικα ποινικής δικονομίας). Κατά την ακρόαση προσώπου ηλικίας κάτω των 18 ετών, οι ερωτήσεις μπορούν να υποβάλλονται μόνο μέσω της αρχής ποινικής δίωξης και όχι απευθείας από τον δικηγόρο ή από άλλα πρόσωπα που συμμετέχουν στην ακρόαση.

Άρθρο 92

1) Η εξέταση του κατηγορουμένου διεξάγεται κατά τρόπο που να παρέχει, στο μέτρο του δυνατού, πλήρη και σαφή εικόνα των πραγματικών περιστατικών που έχουν σημασία για την ποινική διαδικασία. Ο κατηγορούμενος δεν υποχρεούται σε καμία περίπτωση να καταθέσει ή να ομολογήσει. Κατά τη διάρκεια της ακρόασης, η προσωπικότητά του πρέπει να προστατεύεται.

2) Κατά την ακρόασή του, ο κατηγορούμενος πρέπει να ερωτάται σχετικά με την προσωπική, την οικογενειακή, την οικονομική και τη λοιπή κατάστασή του, προκειμένου να διαπιστώνονται τα πραγματικά περιστατικά που είναι αναγκαία για τον προσδιορισμό του είδους και της έκτασης της ποινής σε περίπτωση απόφασης με την οποία καταδικάζεται ο κατηγορούμενος. Επιπλέον, είναι αναγκαίο να διερευνώνται τυχόν προηγούμενες ποινές και άλλες ποινικές διώξεις του κατηγορουμένου.

3) Στον κατηγορούμενο πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα να απαντήσει λεπτομερώς στην κατηγορία, ειδικότερα με την παροχή συνεκτικής δήλωσης σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά που αποτελούν το αντικείμενο της κατηγορίας, με αναφορά τυχόν περιστάσεων που ελαφρύνουν ή αντικρούουν την κατηγορία, και με την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με τις περιστάσεις αυτές.

4) Ο κατηγορούμενος μπορεί να κληθεί να συμπληρώσει την κατάθεση ή να άρει τυχόν ελλείψεις, ασάφειες ή αντιφάσεις. Οι ερωτήσεις υποβάλλονται με σαφή και εύκολα κατανοητό τρόπο, χωρίς παραπλανητικούς ή αναληθείς ισχυρισμούς· οι ερωτήσεις δεν πρέπει να υποδεικνύουν οι ίδιες τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να απαντηθούν.

Άρθρο 101

1) Πριν από την ακρόαση μάρτυρα, είναι πάντα αναγκαίο να αποδεικνύεται η ταυτότητά του, η σχέση του με τον κατηγορούμενο, να ενημερώνεται ο ίδιος για το δικαίωμά του να αρνηθεί να καταθέσει και, εφόσον απαιτείται, για το καθήκον του να μην καταθέσει ή για τη δυνατότητα να κινηθεί διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 55 παράγραφος 2, καθώς και για την υποχρέωσή του να αναφέρει ολόκληρη την αλήθεια και να μην αποκρύψει τίποτα. Ενημερώνεται επίσης για τη σημασία της κατάθεσης από την άποψη του δημόσιου συμφέροντος και για τις ποινικές συνέπειες της ψευδούς κατάθεσης. Όταν ένα πρόσωπο ηλικίας κάτω των 15 ετών εξετάζεται ως μάρτυρας, λαμβάνει οδηγίες με τρόπο κατάλληλο για την ηλικία του.

2) Κατά την έναρξη της ακρόασης, ο μάρτυρας ερωτάται για τη σχέση του με την υπόθεση και τους διαδίκους και, εφόσον απαιτείται, για κάθε άλλη περίπτωση σχετική με τη διαπίστωση της αξιοπιστίας του. Η ακρόαση μάρτυρα διεξάγεται κατά τρόπο που να παρέχει, στο μέτρο του δυνατού, πλήρη και σαφή εικόνα των πραγματικών περιστατικών που έχουν σημασία για την ποινική διαδικασία, τα οποία ο μάρτυρας έχει αντιληφθεί με τις αισθήσεις του. Στον μάρτυρα παρέχεται η δυνατότητα να καταθέσει χωρίς να διακοπεί ό,τι γνωρίζει για την υπόθεση και από πού έλαβε γνώση των περιστατικών που κατέθεσε. Κατά την εξέτασή του, η προσωπικότητά του προστατεύεται, ιδίως όσον αφορά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και την ιδιωτική του ζωή.

3) Ο μάρτυρας μπορεί να κληθεί να συμπληρώσει την κατάθεσή του ή να άρει τυχόν ελλείψεις, αμφισημίες ή αντιφάσεις. Ερωτήσεις σχετικά με την ιδιωτική ζωή του εξεταζόμενου μάρτυρα, ιδίως στην περίπτωση θύματος αξιόποινης πράξης, μπορούν να υποβάλλονται μόνον όταν είναι αναγκαίο να διευκρινιστούν τα πραγματικά περιστατικά που είναι σημαντικά για την ποινική διαδικασία και υποβάλλονται με ιδιαίτερη ευαισθησία και με όσο το δυνατόν πιο εξαντλητικό τρόπο, ώστε να μη χρειαστεί επανάληψη της ακρόασης· οι ερωτήσεις διατυπώνονται κατά τρόπο κατάλληλο για την ηλικία, την προσωπική εμπειρία και την ψυχολογική κατάσταση του μάρτυρα, ενώ παράλληλα επιδεικνύεται δέουσα επιμέλεια. Στον μάρτυρα δεν υποβάλλονται ερωτήσεις που περιέχουν παραπλανητικούς ή ψευδείς ισχυρισμούς ή που αναφέρονται σε ζητήματα τα οποία πρέπει να επιβεβαιωθούν μόνο από την κατάθεσή του.

4) Εάν είναι αναγκαίο για την εξακρίβωση της γνησιότητας του γραφικού χαρακτήρα, ο μάρτυρας μπορεί να λάβει εντολή να γράψει έναν συγκεκριμένο απαιτούμενο αριθμό λέξεων.

ιγ) Ο κώδικας ποινικής δικονομίας δεν περιέχει ειδικές διατάξεις σχετικά με τη διερμηνεία κατά τη βιντεοδιάσκεψη και, ως εκ τούτου, εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες για τη διερμηνεία που περιέχονται στο άρθρο 2 παράγραφος 14 και στο άρθρο 28 του κώδικα ποινικής δικονομίας. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 14 του κώδικα ποινικής δικονομίας, κάθε πρόσωπο που δηλώνει ότι δεν γνωρίζει την τσεχική γλώσσα δικαιούται να χρησιμοποιεί ενώπιον των αρχών ποινικής δίωξης τη μητρική του γλώσσα ή γλώσσα την οποία δηλώνει ότι γνωρίζει. Η εν λόγω δήλωση του κατηγορουμένου συνιστά λόγο διορισμού διερμηνέα σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 1 πρώτη περίοδος του κώδικα ποινικής δικονομίας.

Άρθρο 2 παράγραφος 14

[...]

14. Οι διωκτικές αρχές διεξάγουν τη διαδικασία και συντάσσουν τις αποφάσεις τους στην τσεχική γλώσσα. Κάθε πρόσωπο που δηλώνει ότι δεν γνωρίζει την τσεχική γλώσσα δικαιούται να χρησιμοποιεί ενώπιον των αρχών ποινικής δίωξης τη μητρική του γλώσσα ή γλώσσα την οποία δηλώνει ότι γνωρίζει.

[...]

Άρθρο 28

1) Εάν είναι αναγκαία η διερμηνεία του περιεχομένου εγγράφου, κατάθεσης ή άλλης διαδικαστικής πράξης ή εάν ο κατηγορούμενος ασκήσει το δικαίωμα που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 14, διορίζεται

διερμηνέας· το ίδιο ισχύει και για τον διορισμό διερμηνέα για πρόσωπο με το οποίο δεν είναι δυνατή η επικοινωνία παρά μόνο σε ένα από τα συστήματα επικοινωνίας κωφών και τυφλών. Ο διερμηνέας μπορεί επίσης να είναι ο γραμματέας που τηρεί τα πρακτικά. Εάν ο κατηγορούμενος δεν αναφέρει γλώσσα την οποία γνωρίζει ή υποδεικνύει γλώσσα ή διάλεκτο που δεν είναι η γλώσσα της εθνοτικής ομάδας του ή επίσημη γλώσσα της χώρας της ιθαγένειάς του και κανένα πρόσωπο δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο διερμηνέων για τη συγκεκριμένη γλώσσα ή διάλεκτο, η αρχή ποινικής δίωξης διορίζει διερμηνέα για τη γλώσσα της εθνοτικής ομάδας του ή για επίσημη γλώσσα της χώρας της ιθαγένειάς του. Στην περίπτωση ανιθαγενούς, πρόκειται για τη χώρα μόνιμης διαμονής ή τη χώρα καταγωγής.

[...]

ιδ) πώς αποτρέπεται η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε ευαίσθητα δεδομένα ή ροές δεδομένων σε άγνωστες οντότητες.

Η συνεχής βιντεοδιάσκεψη διασφαλίζεται με διατεματική κρυπτογράφηση (κάθε συσκευή διαθέτει μοναδικό πιστοποιητικό που δημιουργείται απευθείας γι' αυτήν) και χρησιμοποιείται η μέθοδος κρυπτογράφησης Lets (τα πιστοποιητικά εξοπλισμού αλλάζουν κάθε 60 ημέρες). Οι βιντεοδιασκέψεις WEB RCT —με τη χρήση εφαρμογής σε υπολογιστή, φυλλομετρητή ή κινητή συσκευή— διασφαλίζονται με κωδικό πρόσβασης κατά τη δημιουργία της συνεδρίασης. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα διεξαγωγής συνεδριάσεων εντός των εγκαταστάσεων (ελεγχόμενης πρόσβασης περιβάλλον), στις οποίες δεν επιτρέπεται η πρόσβαση παρά μόνο σε προσκεκλημένα πρόσωπα και στους υπαλλήλους του δικαστικού σώματος. Για παράδειγμα, υπάρχουν επίσης αίθουσες βιντεοδιάσκεψης που διασφαλίζονται με κωδικό πρόσβασης ο οποίος είναι μοναδικός για κάθε αίθουσα.

Η ασφάλεια της ίδιας της καταγραφής διασφαλίζεται από ενεργό κατάλογο ομάδων και δικαιωμάτων, όπου η πρόσβαση στη δικογραφία παρέχεται μόνο σε χρήστες που διαθέτουν τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς τα οποία δεν είναι δυνατή η πρόσβαση στη δικογραφία που περιλαμβάνει τις καταγραφές.

4. Τέλη που επιβάλλονται σε αστικές και εμπορικές διαδικασίες

I. Επιβολή τελών σε διαδικασίες ενώπιον των τσεχικών δικαστηρίων

Τα δικαστικά τέλη σε διαδικασίες ενώπιον των τσεχικών δικαστηρίων διέπονται από τον νόμο αριθ. 549/1991 σχετικά με τα δικαστικά τέλη, όπως τροποποιήθηκε. Τέλη μπορούν να εισπράττονται μόνο για τις διαδικασίες ή για τις διοικητικές πράξεις που απαριθμούνται στο παράρτημα του εν λόγω νόμου, με τίτλο «Πίνακας τελών».

Το τέλος θα πρέπει να καταβάλλεται μαζί με την υποβολή του δικογράφου για την κίνηση της σχετικής διαδικασίας. Εάν ο διάδικος δεν είναι σίγουρος για το ύψος του δικαστικού τέλους και, για τον λόγο αυτόν, δεν καταβάλει το τέλος μαζί με την κατάθεση της αγωγής, το δικαστήριο οφείλει να ζητήσει από τον διάδικο να συμμορφωθεί με την πρόσθετη υποχρέωση της καταβολής του τέλους. Στην προειδοποιητική επιστολή, το δικαστήριο πρέπει να τον ενημερώνει σχετικά με τον αριθμό του λογαριασμού στον οποίο πρέπει να καταβληθεί το τέλος και σχετικά με το ύψος του, ορίζοντας προθεσμία τουλάχιστον 15 ημερών. Εάν το δικαστικό τέλος δεν καταβληθεί ούτε εντός της πρόσθετης προθεσμίας, το δικαστήριο διακόπτει τη διαδικασία.

Στον πίνακα τελών τα τέλη διακρίνονται σε διαδικαστικά τέλη και σε τέλη για ατομικές πράξεις. Τα τέλη καθορίζονται σε τσεχικές κορόνες. Εάν η βάση του τέλους εκφράζεται σε ξένο νόμισμα, το ποσοστό του τέλους υπολογίζεται από τη βάση προμήθειας που μετατρέπεται σε τσεχικό νόμισμα με την ισοτιμία η οποία δημοσιεύεται από την Εθνική Τράπεζα της Τσεχίας και ισχύει την πρώτη ημέρα του ημερολογιακού μήνα κατά τον οποίο οφείλεται το τέλος ή κατά τον οποίο το δικαστήριο εκδίδει απόφαση σχετικά με την υποχρέωση καταβολής του τέλους. Για τη μετατροπή νομισμάτων για τα οποία δεν δημοσιεύεται ισοτιμία από την Εθνική Τράπεζα της Τσεχίας, χρησιμοποιείται η ισοτιμία USD του εν λόγω νομίσματος, όπως δηλώνεται από την κεντρική τράπεζα ή την τράπεζα ισοδύναμης κατάστασης στη χώρα στην οποία ισχύει το μετατρεπόμενο νόμισμα· ο πληρωτής του τέλους πρέπει να αποδείξει την εγκυρότητα της χρησιμοποιούμενης συναλλαγματικής ισοτιμίας προσκομίζοντας στο δικαστήριο έγγραφο που λαμβάνει μέσω του Υπουργείου Εξωτερικών.

II. Το ύψος των δικαστικών τελών

α) Διαδικαστικά τέλη

Όσον αφορά τα διαδικαστικά τέλη, το βασικό σημείο εκκίνησης είναι ο υπολογισμός του δικαστικού τέλους από

το αιτούμενο χρηματικό ποσό, όπως ισχύει και για τη διαδικασία μικροδιαφορών και την ευρωπαϊκή διαταγή πληρωμής. Για ποσά έως 20 000 CZK το τέλος καθορίζεται κατ' αποκοπή (1 000 CZK), για ποσά μεταξύ 20 000 CZK και 40 000 000 CZK το τέλος ανέρχεται στο 5 % του αιτούμενου ποσού, ενώ για ποσό που υπερβαίνει τις 40 000 000 CZK το τέλος ανέρχεται σε 2 000 000 CZK και στο 1 % του ποσού που υπερβαίνει τις 40 000 000 CZK· τα ποσά άνω των 250 000 000 CZK δεν υπολογίζονται.

Με τον νόμο θεσπίζεται ειδική κατηγορία επιβαρύνσεων μόνο για τις ηλεκτρονικές εντολές πληρωμής· εν προκειμένω, το ποσό του δικαστικού τέλους καθορίζεται ως εξής:

1. έως και 10 000 CZK: 400 CZK
2. για ποσά άνω των 10 000 CZK έως και 20 000 CZK: 800 CZK
3. για ποσά άνω των 20 000 CZK: 4 % του ποσού

Για τις διαφορές που αφορούν χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη ύψους έως 200 000 CZK, το τέλος είναι ένα κατ' αποκοπή τέλος (2 000 CZK), ακολουθούμενο από το 1 % του αιτούμενου ποσού.

Επιπλέον, ο νόμος θεσπίζει ορισμένους άλλους κανόνες σε περιπτώσεις στις οποίες η διαφορά δεν αφορά χρηματική πληρωμή — τα τέλη στις περιπτώσεις αυτές καθορίζονται κατ' αποκοπή. Για παράδειγμα, στην περίπτωση διαφοράς που αφορά ακίνητο, το τέλος ανέρχεται σε 5 000 CZK για κάθε ακίνητο και σε 15 000 CZK για κάθε επιχειρηματική εγκατάσταση.

Στις περιπτώσεις αυτές καθορίζονται επίσης ειδικά δικαστικά τέλη:

- έκδοση προσωρινής διαταγής — 1 000 CZK
- σε υποθέσεις που αφορούν τη ρύθμιση των κοινών περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και τη συγκυριότητα — 2 000 CZK (το ποσό αυτό αυξάνεται κατά 5 000 CZK ανά ακίνητο και κατά 15 000 CZK ανά επιχειρηματική εγκατάσταση)
- σε περιπτώσεις διατροφής — 500 CZK για ποσά έως 50 000 CZK, ακολουθούμενο από ποσοστό 1 %, έως 15 000 CZK κατ' ανώτατο όριο
- για αίτηση αναγνώρισης αλλοδαπών αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και για τη θεμελίωση γονικής σχέσης — 2 000 CZK
- για αίτηση κίνησης διαδικασίας στο πλαίσιο παρεμπόπτουσας διαφοράς (διαδικασία αφερεγγυότητας) που αφορά χρηματική πληρωμή — το δικαστικό τέλος ανέρχεται σε 1 000 CZK για ποσά έως 20 000 CZK και στη συνέχεια στο 5 % του αιτούμενου ποσού
- για αίτηση στο πλαίσιο παρεμπόπτουσας διαφοράς που δεν αφορά χρηματική πληρωμή:
  1. σε διαφορά σχετικά με τη γνησιότητα, το ποσό ή την κατάταξη αναγγελθείσας απαίτησης — 5 000 CZK
  2. για κάθε ακίνητο — 5 000 CZK
  3. για κάθε επιχειρηματική εγκατάσταση ή για καθεμία από τις οργανωτικές μονάδες της — 15 000 CZK
  4. σε άλλες περιπτώσεις — 2 000 CZK

Υπάρχει επίσης μια επικουρική βάση η οποία εφαρμόζεται στις υπόλοιπες περιπτώσεις που δεν αφορούν χρηματική πληρωμή ή οποιαδήποτε από τις κατηγορίες που αναφέρονται ρητά. Η εν λόγω επικουρική βάση προβλέπει δικαστικό τέλος ύψους 2 000 CZK.

Για διαδικασίες άσκησης ένδικου μέσου (τακτική διαδικασία άσκησης ένδικου μέσου), το ποσό του δικαστικού τέλους καθορίζεται με τον ίδιο τρόπο όπως και για την αγωγή στον πρώτο βαθμό.

Για τις έκτακτες διαδικασίες άσκησης ένδικου μέσου, το τέλος καθορίζεται κατ' αποκοπή:

1. χρηματική πληρωμή έως και 100 000 CZK — 7 000 CZK
2. για κάθε ακίνητο — 14 000 CZK
3. για κάθε επιχειρηματική εγκατάσταση ή για καθεμία από τις οργανωτικές μονάδες της — 28 000 CZK
4. σε άλλες περιπτώσεις — 14 000 CZK

β) Τέλη για διοικητικές πράξεις

Τα δικαστικά τέλη για τις διοικητικές πράξεις καθορίζονται κατ' αποκοπή. Για παράδειγμα,

- 300 CZK για την έκδοση πιστοποιητικού ή βεβαίωσης σύμφωνα με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- 500 CZK για την έκδοση τροποποίησης ή ακύρωσης ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου·
- 150 CZK για την έκδοση επίσημου πιστοποιητικού πραγματικών περιστατικών που είναι γνωστά από τη δικογραφία·
- 1 000 CZK για τη σύνταξη δικογράφου, εφόσον επιτρέπεται από το τσεχικό δίκαιο·
- 70 CZK για τη σύνταξη αντιγράφου απόφασης, των πρακτικών και επικυρωμένου αποσπάσματος μητρώων και αρχείων ανά σελίδα ή μέρος σελίδας·
- 20 CZK για την παραγωγή αντιγράφου (φωτοαντιγράφου) εγγράφων, των πρακτικών, των παραρτημάτων, των καταγραφών, άλλων τμημάτων των δικογραφιών και άλλων βοηθημάτων καταγραφής που βρίσκονται στην κατοχή του δικαστηρίου, συμπεριλαμβανομένων των αποσπασμάτων τους, για κάθε σελίδα ή μέρος σελίδας·
- 50 CZK για την παροχή αντιγράφου των ηλεκτρονικών δεδομένων της δικογραφίας σε σταθερό μέσο, για κάθε μέσο·
- 100 CZK για μεταγραφή ηχητικής ή οπτικοακουστικής εγγραφής με τη μορφή αρχείου για κάθε σελίδα ή μέρος σελίδας.

5. Μέθοδοι ηλεκτρονικής πληρωμής

Επί του παρόντος, το τραπεζικό έμβασμα είναι ο μόνος ηλεκτρονικός τρόπος πληρωμής στην Τσεχική Δημοκρατία για τους σκοπούς της καταβολής των δικαστικών τελών. Τα τέλη καταβάλλονται με τραπεζικό έμβασμα στον λογαριασμό του αρμόδιου δικαστηρίου. Τα τραπεζικά στοιχεία δημοσιεύονται στους ιστοτόπους των επιμέρους δικαστηρίων, οι οποίοι είναι διαθέσιμοι στη διαδικτυακή πύλη justice.cz/.

6. Κοινοποίηση σχετικά με την έγκαιρη χρήση του αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ

Η Τσεχική Δημοκρατία δεν προβλέπει την έγκαιρη χρήση του αποκεντρωμένου συστήματος ΤΠ πριν από την ημερομηνία χρήσης που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 3 σε συνδυασμό με το άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2844 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

7. Κοινοποίηση σχετικά με την έγκαιρη χρήση βιντεοδιάσκεψης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

Η Τσεχική Δημοκρατία δεν προβλέπει την έγκαιρη χρήση βιντεοδιάσκεψης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις πριν από την 1η Μαΐου 2025 σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2844 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

8. Κοινοποίηση σχετικά με την έγκαιρη χρήση βιντεοδιάσκεψης σε ποινικές υποθέσεις

Η Τσεχική Δημοκρατία δεν προβλέπει την έγκαιρη χρήση βιντεοδιάσκεψης σε ποινικές υποθέσεις πριν από την 1η Μαΐου 2025 σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2023/2844 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 18/05/2026

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.